

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Kielce, dnia 14-07-2022

Znak: PNK.III.431.22.2022

**Pan
Józef Żółciak
Starosta Staszowski**

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę problemową w zakresie realizacji przez Powiat Staszowski¹ zadań wynikających z ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej² przeprowadziły: Dorota Furmańska – inspektor wojewódzki w Wieloosobowym Stanowisku ds. Organizacyjnych w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli (kierownik zespołu kontrolnego) oraz Edyta Adamczyk – inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli (członek zespołu kontrolnego), na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 245/2022 z 18 maja 2022 roku i nr 246/2022 z 17 maja 2022 roku, wydanych przez Dyrektora Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego.

Kontrolę przeprowadzono w dniach 24-30 maja 2022 r. w siedzibie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce, na podstawie dokumentacji elektronicznej otrzymanej od Starosty Staszowskiego, za pośrednictwem platformy e-PUAP.

Podstawa prawna kontroli:

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³, art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁴ oraz art. 8 ust. 1 u.n.p.p.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Sprawdzenie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie:

1. organizacji harmonogramu dyżurów dla mieszkańców;
2. poprawności ogłoszenia konkursu oraz zawarcia umowy z organizacją pozarządową na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;

¹ zwany dalej Powiatem

² t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 945 zwana dalej u.n.p.p.

³ t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224

⁴ t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.

niepodlega

3. czy porozumienia z gminami, o których mowa w art. 9 u.n.p.p. zawierają elementy określone w art. 9 ust 1 pkt 1 i 2 u.n.p.p;
4. czy porozumienia z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych, o których mowa w art. 10 u.n.p.p zawierają elementy określone w art. 10 ust. 1 u.n.p.p;
5. czy Powiat dopełnił obowiązku zawiadomienia Wojewody o zawartych porozumieniach albo wskazaniu adwokatów lub radców prawnych, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w trybie, o którym mowa w art. 10 ust. 2 u.n.p.p;
6. czy umowy z radcami lub adwokatami, o których mowa w art. 6 ust. 1 u.n.p.p, zawierają elementy określone w art. 6 ust. 2 u.n.p.p oraz czy radcowie prawni i adwokaci, posiadają upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, osób korzystających z usług.

Kontrola obejmowała sposób organizacji przez Powiat nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2022 roku (od 01.01.2022 do zakończenia czynności kontrolnych) oraz organizacji przez Powiat konkursu w 2021 roku na powierzenie organizacji pozarządowej prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2022 roku.

Ocena działalności jednostki:

Wykonywanie zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej – oceniam **pozytywnie**.⁵

Ustalenia kontroli:

1. Organizacja harmonogramu dyżurów dla mieszkańców.

Na terenie Powiatu funkcjonują 3 punkty:

- a) punkt nr 1 – punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez adwokatów i radców prawnych (punkt mobilny – Staszów, Szydłów);
- b) punkt nr 2 – punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego prowadzony przez Stowarzyszenie Sursum Corda (punkt mobilny – Połaniec, Łubnice, Oleśnica);
- c) punkt nr 3 – punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez Stowarzyszenie Sursum Corda (punkt mobilny – Osiek, Bogoria, Rytwiany).

Lokalizacja punktów określona została uchwałą nr 80/21 Zarządu Powiatu w Staszowie z dnia 22 września 2021 roku w sprawie lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w powiecie staszowskim (akta kontroli nr 41).

Liczba punktów odpowiada mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 – art. 8 ust. 2 u.n.p.p.

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w każdym z punktów w wymiarze 5 dni w tygodniu przez 4 godziny

⁵ Wojewoda Świętokrzyski stosuje, zgodnie z zarządzeniem nr 132/2019 z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania kontroli wewnętrznej przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna

dziennie, stosownie do zapisu art. 8 ust. 3 u.n.p.p., z wyłączeniem dni, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy.⁶

2. Ogłoszenie konkursu na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Organizację pozarządową wylania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁷.

W celu powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej, Zarząd Powiatu w Staszowie uchwałą nr 90/21 z dnia 19 października 2021 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie powiatu staszowskiego w 2022 roku”. (akta kontroli nr 8).

Analiza treści ogłoszenia, wykazała także, że zawierało ono elementy wskazane w art. 13 ust. 2 u.d.p.p., przy czym informacja o zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym, o której mowa w art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p. wskazywała błędną kwotę dotacji przekazanej organizacjom pozarządowym w 2020 i 2021 roku, co stanowi uchybienie. Z wyjaśnień uzyskanych od Starosty Staszowskiego, przekazanych w piśmie z 26 maja 2022 roku, znak: Or-IV.1710.4.2022, wynika, że *„wskazana w ogłoszeniu o konkursie w punkcie VIII kwota 132 000 zł na realizację zadania w poprzednich latach (2020 i 2021) wynika założenia że łączna kwota dotacji przeznaczona na realizację zadań przez 3 prowadzone punkty wynosiła 198 000 zł, a ponieważ 2 punkty prowadzi organizacja pozarządowa zatem udział ten wynosi 2/3 wyżej wskazanej kwoty tj. 132 000 zł. Po analizie stwierdzić należy jednak, że należało tu podać kwotę 126 060 zł uwzględniającą faktycznie przekazane środki.”* (akta kontroli nr 32).

Ponadto w ust. V pkt 7 ogłoszenia zaznaczono, że *„mediacja będzie prowadzona zamiast stałego dyżuru poradnictwa prawnego lub obywatelskiego (...) (czas trwania jednego spotkania z mediatorem podczas dyżuru nie może przekroczyć połowy czasu trwania dyżuru).”* Zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 8 ust. 12 pkt 1 u.n.p.p. *„(...) czas trwania jednego spotkania z mediatorem podczas dyżuru nie może przekroczyć połowy czasu trwania dyżuru (...)”*. Użycie sformułowania „zamiast” jest niewłaściwe i powoduje, że zapisy ogłoszenia wykluczają się.

Uchwałą nr 101/21 z dnia 24 listopada 2021 r. Zarząd Powiatu w Staszowie dokonał wyboru organizacji pozarządowej, której powierzono prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu w 2022 roku. Informacja o wynikach konkursu została niezwłocznie ogłoszona poprzez wskazanie nazwy wyłonionego oferenta oraz zadania publicznego, a także o wysokości przyznanych środków publicznych, zgodnie z art. 15 ust. 2h u.d.p.p. (akta kontroli nr 8).

Ustalono, że ogłoszenie o konkursie oraz wyniki otwartego konkursu ofert zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Powiatu. (akta kontroli nr 8).

⁶ t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1920

⁷ t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1327 zwana dalej u.d.p.p.

Zgodnie z zapisami u.n.p.p. organizacja została wyłoniona do 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego dotyczyło powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

3. Zawarcie umowy z organizacją pozarządową

Powiat Staszowski w dniu 10 grudnia 2021 roku zawarł ze Stowarzyszeniem Sursum Corda (adres siedziby: ul. Lwowska 11, 33-330 Nowy Sącz) dwie umowy:

- na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu staszowskiego w 2022 roku;
- na prowadzenie punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na obszarze powiatu staszowskiego w 2022 roku.

Zawarte umowy zawierają wszystkie elementy, o których mowa w art. 6 ust.2 pkt 1,1a i 3-6a - art. 11 ust. 7 u.n.p.p. (akta kontroli nr 9).

Z dniem 1 lutego 2022 roku zmianie uległa lokalizacja punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Połańcu, umowa zawarta ze Stowarzyszeniem Sursum Corda na prowadzenie punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na obszarze powiatu staszowskiego w 2022 roku nie została w tym zakresie aneksowana. Z wyjaśnień Starosty Staszowskiego zawartych w piśmie z dnia 30 maja 2022 roku, znak: Or-IV.1710.4.2022, wynika, że „uwzględniając zapis §2 ust. 16 tej umowy, mówiący iż: „adresy lokali oraz godziny pracy punktów podane powyżej mogą ulec zmianie w przypadku zaistnienia takiej potrzeby” – poinformowano Stowarzyszenie o zmianie lokalizacji (na korzystniejszą) telefonicznie i pisemnie.” (akta kontroli nr 41). Zgodnie z § 14 ust. 1 ww. umowy wszelkie zmiany, uzupełnienie i oświadczenia składane w związku z zawartą umową wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. Stowarzyszenie Sursum Corda zostało poinformowane o zmianie lokalizacji punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Połańcu pismem z dnia 24 stycznia 2022 roku, znak: Or-IV.5330.3.2022 (akta kontroli nr 41).

4. Zawarcie porozumień z gminami przez Powiat

W celu realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej Powiat, zgodnie z art. 9 ust. 1 u.n.p.p. zawarł porozumienia z gminami:

- 10 listopada 2021 roku z Miastem i Gminą Szydłów,
- 26 października 2021 roku z Miastem i Gminą Połaniec – aneksowane 24 stycznia 2022 roku;
- 14 października 2021 roku z Miastem i Gminą Osiek;
- 6 października 2021 roku z Miastem i Gminą Oleśnica;
- 4 października 2021 roku z Gminą Rytwiany;
- 5 października 2021 roku z Gminą Bogoria;
- 5 października 2021 roku z Gminą Łubnice.

Analiza ww. porozumień wykazała, że zawierają one wszystkie elementy, o których mowa w art. 9 ust. 1 u.n.p.p (akta kontroli nr 10).

5. Zawarcie porozumień z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych

Zgodnie z art. 10 ust. 1 u.n.p.p. w dniu 14 października 2021 r. Powiat zawarł porozumienie z Okręgową Radą Adwokacką w Rzeszowie oraz w dniu 29 października 2021 roku z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach (akta kontroli nr 11). Oznacza to, że porozumienie zostało zawarte do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego dotyczyło to porozumienie, zgodnie z art. 10 ust. 2 u.n.p.p.

Porozumienie zawiera wszystkie elementy wynikające z art. 10 ust. 1 u.n.p.p.

Kontrolujący zaznaczają, że w treści porozumień błędnie wskazano nazwę Urzędu Miasta i Gminy w Szydłowie. (akta kontroli nr 11)

Powiat dopełnił obowiązku poinformowania Wojewody o zawartych porozumieniach pismem z dnia 23 listopada 2021 r., znak: Or-IV.5330.40.2021 – data wysłania pisma 23 listopada 2021 roku, data wpływu – 25 listopada 2021 rok (akta kontroli nr 13). Kontrolujący zaznaczają jednak, że stosownie do art. 10 ust. 3 u.n.p.p. o każdym zawartym porozumieniu powiat niezwłocznie zawiadamia właściwego wojewodę. Zawiadomienie Wojewody Świętokrzyskiego nastąpiło po ponad 20 dniach od daty podpisania porozumień, co nie spełnia wymogu niezwłocznego powiadomienia Wojewody. Powyższe stanowi uchybienie. Pokreślić należy, że tym samym Powiat nie wypełnił w tym zakresie zaleceń pokontrolnych wskazanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 12 sierpnia 2021 roku, znak: PNK.III.431.31.2021.

6. Zawarcie umów z radcami lub adwokatami

Zgodnie z art. 6 ust. 1 u.n.p.p. adwokat lub radca prawny udziela nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem. Powiat zawarł pięć umów: trzy z adwokatami i dwie z radcami prawnymi (akta kontroli nr 12).

Zgodnie z porozumieniem zawartym z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach, Rada zobowiązała się do wskazania trzech radców prawnych, którzy będą świadczyć nieodpłatną pomoc prawną w powiecie staszowskim. (akta kontroli nr 11). Powiat zawarł dwie umowy z radcami prawnymi. Przyczyną zawarcia mniejszej ilości umów było to, że dwóch z trzech wskazanych radców prawnych zrezygnowało ze świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie, w wyniku losowania nie wyłoniono także żadnego zastępcy. (akta kontroli nr 40). Z przekazanych w piśmie Starosty Staszowskiego z dnia 26 maja 2022 roku, znak: Or-IV.1710.4.2022 informacji wynika, że w dodatkowym naborze ogłoszonym przez OIRP w Kielcach „(...) zgłosił się tylko 1 radca prawny (...). Obydwaj radcowie po uzgodnieniach z OIRP w Kielcach zgodzili się na pracę w punkcie w pomniejszonej dwuosobowej obsadzie” (akta kontroli nr 32). Powyższe oznacza, że nie został zachowany proporcjonalny udział adwokatów i radców prawnych w zakresie liczby osób udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p, niezależny od Powiatu i Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach, przy zachowaniu proporcjonalnego wymiaru czasowego w świadczeniu nieodpłatnej pomocy prawnej, bowiem każdy z samorządów zobligowany został do świadczenia usług w okresie półrocznym. Ponadto osoby wskazane przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach nie posiadają uprawnień mediatora i Rada OIRP zobowiązała się do zapewnienia mediatora w miarę posiadanych możliwości (akta kontroli nr 40).

Analiza przedmiotowych umów pod kątem zgodności ich zapisów z art. 6 ust. 2 u.n.p.p. wykazała, że w czterech z nich nie określono sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem, co

stanowi uchybienie. Wskazano wyłącznie ogólne zapisy u.n.p.p. określające zakres mediacji (art. 4a u.n.p.p.) oraz odwołanie do art. 8 u.n.p.p. Zaznaczyć należy, że tym samym Powiat nie wypełnił w tym zakresie zaleceń pokontrolnych wskazanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 12 sierpnia 2021 roku, znak: PNK.III.431.31.2021.

Jedynie w umowie z adwokat Panią E. K. z 10 grudnia 2021 r. zostały określone zasady organizowania mediacji (akta kontroli nr 12).

Kontrolujący zaznaczają, że w treści umów błędnie wskazano nazwę Urzędu Miasta i Gminy w Szydłowie (§ 1 ust. 3). Ponadto w umowie z adwokat Panią E. K. z 10 grudnia 2021 r. błędnie wpisano w nazwie kancelarii adwokackiej nazwisko. (akta kontroli nr 12).

Sposób powierzenia radcom prawnym oraz adwokatom upoważnienia do przetwarzania danych osobowych osób uprawnionych do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej został określony w zawartych umowach. (akta kontroli nr 12).

Mając na uwadze powyższe ustalenia oraz stwierdzone uchybienia, zalecam:

1. Wskazywanie w ogłoszeniu o konkursie, w informacji o zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym, prawidłowej kwoty dotacji, którą organ administracji publicznej przekazał organizacji pozarządowej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim na realizację zadania.
2. Uwzględnianie w ogłoszeniu o konkursie spójnych zapisów w zakresie czasu trwania spotkania z mediatorem, o którym mowa w art. 8 ust. 12 pkt 1 u.n.p.p.
3. Niezwłoczne informowanie Wojewody o każdym zawartym porozumieniu z Okręgową Radą Adwokacką oraz Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych stosownie do art. 10 ust. 3 u.n.p.p.
4. Zamieszczanie w umowach zawartych z radcami prawnymi i adwokatami sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem, zgodnie z art. 6 ust. 2 ppkt 6a u.n.p.p.
5. Wzmocnienie nadzoru nad przygotowywanymi dokumentami (tj. umowy z radcami prawnymi i adwokatami, porozumienia z ORA i OIRP) w celu uniknięcia omyłek pisarskich.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień, a także o przekazanie – w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Podpis
Rafał Nowak
Wicewojewoda Świętokrzyski